

Biuro Rady Powiatu Pyrzyckiego w Pyrzycach		
Uchwała nr Rady Powiatu Pyrzyckiego		
Lp. dz.	Data	Podpis
156	02.12.24	<i>[Signature]</i>

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim na lata 2025-2027

Na podstawie art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 177, 742, 743, 858, 1572) Rada Powiatu Pyrzyckiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2025 r.

Wnioskodawca
Zarząd Powiatu Pyrzyckiego

Przewodniczący
Rady Powiatu Pyrzyckiego

Wiktor Tołoczko

Za Zarząd
PRZEWODNICZĄCY
[Signature]
Ewa Gąsiorowska-Nawój

Pod względem formalno-prawnym
bez zastrzeżeń

Beata Brzezińska
RADCA PRAWNY
mgr Beata Brzezińska

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 180 pkt 1 nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze wnosi się o podjęcie uchwały w proponowanym kształcie.

**Załącznik do uchwały nr
Rady Powiatu Pyrzyckiego
z dnia.....**

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 180 pkt. 1 nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju rodzin zastępczych, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Zgodnie z powyższą ustawą zadania związane z zapewnieniem pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Wśród głównych zadań są: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, przyznawanie wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego, przyznawanie rodzinom zawodowym i prowadzącym rodzinny dom dziecka środków na pokrycie kosztów związanych z remontem. Ponadto rodzinom zastępczym można przyznać świadczenia na: dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka oraz w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie świadczeń związanych z usamodzielnieniem osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich oraz zakłady poprawcze.

Z przytoczonej powyżej ustawy wprost wynika, że praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy do zadań własnych gminy, natomiast do zadań własnych powiatu należy organizacja pieczy zastępczej.

Środowisko lokalne jest pierwszym, głównym środowiskiem, które obserwuje i uczestniczy w procesie pogłębiających się dysfunkcji rodziny w realizacji opieki nad

dzieckiem. Jest ono także tym środowiskiem, które obserwuje i uczestniczy w procesie utraty przez rodzinę funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci oraz odzyskiwania przez rodzinę zdolności do ponownego podjęcia roli opieki nad dzieckiem. Instytucją samorządu gminy, która ma pomagać rodzinie i wspierać rodzinę naturalną jest właściwy ośrodek pomocy społecznej. Rola powiatu w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną skupia się poprzez działania powiatowego centrum pomocy rodzinie na szeroko pojętym wsparciu dziecka w ramach pieczy zastępczej.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przynosił pożądane efekty koniecznym jest położenie szczególnego, dużego nacisku na profilaktykę oraz pracę z rodziną naturalną dziecka. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością i może nastąpić tylko i wyłącznie po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

W podejściu do organizacji opieki zastępczej podkreśla się prymat rodzinnych form opieki oraz konieczność pracy socjalnej z rodzicami dziecka, aby mogło ono powrócić do domu. Pobyt w pieczy zastępczej powinien być czasowy – do chwili uregulowania sytuacji dziecka, czy to poprzez powrót do rodziców czy też poprzez przysposobienie przez rodziców adopcyjnych.

Z powyższych założeń wynika potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w trzyletniej perspektywie. Celem tych działań natomiast będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

Podstawą działania musi być przede wszystkim prawo dziecka do rodziny i pozostawania pod opieką rodziców, prawo do poszanowania więzi rodzinnych dziecka odseparowanego z różnych powodów od rodziców oraz prawo do ustanowienia dla dziecka pieczy zastępczej. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2025-2027 jest strategicznym dokumentem zbudowanym w celu sprawnego i prawidłowego realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy dziecku i rodzinie.

II. DIAGNOZA

1. Charakterystyka i analiza rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Pyrzyckim

Zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- ❖ rodzina zastępcza:
 - spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
 - niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
 - zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- ❖ rodzinny dom dziecka,
- ❖ rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą

LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH W W POWIECIE PYRZYCKIM W LATACH 2021 – 2024

RODZINY ZASTĘPCZE	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (stan do 30.11.2024r.)
SPOKREWNIONE	32	33	34	30
NIEZAWODOWE	17	16	18	16
ZAWODOWE	5	5	6	6
OGÓŁEM	54	54	58	52

**LICZBA DZIECI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE
POWIATU PYRZYCKIEGO W LATACH 2021-2024**

DZIECI UMIESZCZONE W RODZINACH ZASTĘPCZYCH	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (stan do 30.11.2024r.)
RODZINY SPOKREWNIONE	44	44	47	41
RODZINY NIEZAWODOWE	20	19	21	20
RODZINY ZAWODOWE	22	26	30	29
OGÓŁEM	86	89	98	90

**LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH POZA POWIATEM, W KTÓRYCH
PRZEBYWAJĄ DZIECI Z POWIATU PYRZYCKIEGO W LATACH
2021 - 2024**

RODZINY ZASTĘPCZE	2021r.	2022r.	2023r.	2024r. (stan na 30.11.2024r.)
SPOKREWNIONE	3	4	5	6
NIEZAWODOWE	3	3	2	2
ZAWODOWE	1	1	1	1
RODZINNY DOM DZIECKA	0	1	1	1
OGÓŁEM	7	9	9	10

LICZBA DZIECI Z Z POWIATU PYRZYCKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW.

DZIECI PRZEBYWAJĄCE W RODZINACH ZASTĘPCZYCH	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (stan na 30.11.20204r.)
RODZINY SPOKREWNIONE	5	8	8	10
RODZINY NIEZAWODOWE	3	3	2	2
RODZINY ZAWODOWE	2	1	1	1
RODZINNY DOM DZIECKA	0	1	1	1
OGÓŁEM	10	13	12	14

RODZINY ZASTĘPCZE NA TERENIE POWIATU PYRZYCKIEGO LATA 2021 i 2022

	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.
RODZINY SPOKREWNIONE	31	29	40	38

RODZINY NIEZAWODOWE	15	13	17	15
RODZINY ZAWODOWE	5	5	19	23
OGÓŁEM	51	47	76	76

LATA 2023 i 2024

	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 31.12.2024 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 31.12.2024 r.
RODZINY SPOKREWNIONE	29	24	38	32
RODZINY NIEZAWODOWE	14	15	17	19
RODZINY ZAWODOWE	6	6	24	27
OGÓŁEM	49	45	79	78

RODZINY ZASTĘPCZE NA TERENIE POWIATU PYRZYCKIEGO Z PODZIAŁEM NA GMINY – LATA 2021 i 2022

GMINA, W KTÓREJ FUNKCJONUJE RODZINA ZASTĘPCZA	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.
GMINA BIELICE	5	5	6	7
GMINA KOZIELICE	5	5	13	16

GMINA LIPIANY	3	2	3	2
GMINA PRZELEWICE	12	11	13	12
GMINA PYRZYCE	21	19	27	26
GMINA WARNICE	5	5	14	13
OGÓŁEM	51	47	76	76

LATA 2023 i 2024

GMINA, W KTÓREJ FUNKCJONUJE RODZINA ZASTĘPCZA	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024 r.
GMINA BIELICE	5	6	7	10
GMINA KOZIELICE	5	4	12	12
GMINA LIPIANY	4	4	4	4
GMINA PRZELEWICE	11	9	15	14
GMINA PYRZYCE	19	16	29	25
GMINA WARNICE	5	6	12	13
OGÓŁEM	49	45	79	78

RODZINY ZASTĘPCZE NA TERENIE INNYCH POWIATÓW, W KTÓRYCH NA MOCY POROZUMIEŃ PRZEBYWAJĄ DZIECI Z POWIATU PYRZYCKIEGO W LATACH 2021 i 2022

	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2021 r.	STAN NA 31.12.2022 r.
RODZINY SPOKREWNIONE	3	4	6	6
RODZINY NIEZAWODOWE	3	2	3	2
RODZINY ZAWODOWE	1	1	2	1
RODZINNY DOM DZIECKA	0	1	0	1
OGÓŁEM	7	8	11	10

LATA 2023 i 2024

	LICZBA RODZIN		LICZBA DZIECI	
	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 31.12.2024 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 31.12.2024 r.
RODZINY SPOKREWNIONE	5	6	8	10
RODZINY NIEZAWODOWE	2	2	2	2
RODZINY ZAWODOWE	1	1	1	1
RODZINNY DOM DZIECKA	1	1	1	1
OGÓŁEM	9	10	12	14

Aktualnie (30.11.2024 r.) w 45 rodzinach na terenie Powiatu Pyrzyckiego umieszczonych jest 78 dzieci, oraz 12 dzieci z naszego powiatu przebywa w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, a także 1 dziecko w RDD. Należy podkreślić, że w żadnym z tych przypadków ubóstwo rodziców biologicznych nie było bezpośrednią przyczyną umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. Do głównych przyczyn umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej należy alkoholizm, niewydolność wychowawcza rodziców. Rzadziej jest to porzucenie dzieci (np. wyjazd opiekunów za granicę), niepełnosprawność bądź długotrwała choroba, a najmniej dzieci trafia do pieczy z powodu sieroctwa.

LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

	W 2022 ROKU	W 2023 ROKU	W 2024 ROKU (stan na 30.11.2024r.)
RODZINY SPOKREWNIONE	4	9	3
RODZINY NIEZAWODOWE	0	6	0
RODZINY ZAWODOWE	7	9	8
OGÓŁEM	11	24	11

LICZBA DZIECI, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

PRZYCZYNA OPUSZCZENIA R.Z.	W 2022 ROKU	W 2023 ROKU	W 2024 ROKU (stan na 30.11.2024r.)
USAMODZIELNIENIE	5	1	4
POWRÓT DO RODZINY BIOLOGICZNEJ	5	9	5

UMIESZCZENIE W PLACÓWCE OP- WYCHOW.	1	6	0
ADOPCJA	0	1	2
ZMIANA MIEJSCA ZAMIESZKANIA	0	2	0
OGÓŁEM	11	19	11

Łącznie w okresie od 01.01.2022 r. do 30.11.2024 r. w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu pyrzyckiego zostało umieszczonych 46 dzieci. W tym samym czasie 41 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą, z czego 10 pełnoletnich osób usamodzielniało się, 19 dzieci powróciło do biologicznych rodzin, 7 dzieci przeszło do instytucjonalnej pieczy zastępczej, dwoje zmieniło miejsce zamieszkania i 3 dzieci zostało adoptowanych.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że PCPR zapewnia na bieżąco miejsca wszystkim dzieciom kierowanym na podstawie postanowienia sądu, a władze Powiatu Pyrzyckiego przeznaczają na ten cel wystarczające środki finansowe.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW W ROZDZIALE – RODZINY ZASTĘPCZE W LATACH 2022-2024

Rozdział 85204 – rodziny zastępcze	2022r. w zł.	2023r. w zł.	2024r. w zł. (31.10.2024r.)
ŚWIADCZENIA COMIESIĘCZNE	1.093.638,07	1.237.933,01	1001.250,70
POMOC NA KONTYNUACJĘ NAUKI	9.259,00	13.699,00	12.882,00
POMOC NA USAMODZIELNIENIA	23.141,00	7.839,00	28.443,00

POMOC RZECZOWA	5.259,00	0	12.700,00
WYNAGRODZENIA Z POCHODNYMI RODZIN ZAWODOWYCH	247.040,57	429.841,12	434.253,60
WYNAGRODZENIA KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	129.270,19	165.003,34	142.607,50
SZKOLENIE KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ	0	0	0
RAZEM	1.507.607,83	1.854.315,47	1.632.136,80

**DOFINANSOWANIE DO WYPOCZYNKU DZIECKA POZA MIEJSCEM
ZAMIESZKANIA W LATACH 2019-2021**

	2022r.	2023r.	2024r.
	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA
RODZINY SPOKREWNIONE	0	4/2000,-	0
RODZINY NIEZAWODOWE	0	0	0
RODZINY ZAWODOWE	0	0	0
OGÓŁEM	0	4/2000,-	0

ŚRODKI FINANSOWE NA UTRZYMANIE LOKALU MIESZKALNEGO 2022-2024

	2022r.	2023r.	2024r.
	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA	LICZBA ŚWIADCZEŃ/ KWOTA (30.11.2024r.)
RODZINY ZAWODOWE	23/41.752,13	21/35.723,07	23/41.583,62

Na uwagę zasługuje fakt, że od stycznia 2012 roku definicja rodziny spokrewnionej zawęża się do osób będących wstępnymi lub rodzeństwem. Do roku 2012 rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzyli wstępni, rodzeństwo i spowinowaceni. Rodziny zastępcze spokrewnione - wujowie, ciotki, kuzyni, od stycznia 2012 roku stali się rodziną niezawodową. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku określa 2 formy rodzinnej pieczy zastępczej, tj. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Wśród rodzin zastępczych wyróżnia rodziny spokrewnione, niezawodowe i zawodowe.

Bardzo ważnym elementem w systemie opieki nad dzieckiem jest coraz mniejsza tendencja kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych. Jest to zdecydowanie korzystniejsza dla psychiki dziecka forma opieki, dająca namiastkę rodziny, a w przypadku rodzin spokrewnionych, pozostawiająca dziecko w środowisku najbliższych mu osób. Corocznie obserwuje się także wzrost powrotu dzieci do rodziców naturalnych, po okresie kryzysu w rodzinie. W przypadku gdy dziecko nie ma możliwości powrotu do rodziców, gdyż są oni pozbawieni władzy rodzicielskiej – zostaje ono zgłoszone do ośrodka adopcyjnego, celem dokonania kwalifikacji do przysposobienia.

Pieczą zastępczą jest również sprawowana w formie instytucjonalnej, tj. poprzez placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Pyrzyckim

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych od 1.01.2016 r. można było umieszczać wyłącznie dzieci powyżej 10 r.ż., a do 31.12.2019 r. dzieci powyżej 7 roku życia mogły przebywać w placówce. Od stycznia 2020 roku w placówkach mogą przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku jest możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawia za tym ich stan zdrowia lub dotyczy rodzeństwa.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zaspokajają potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne i religijne. Obowiązkiem placówki jest zapewnienie przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zobowiązana jest do tworzenia dzieciom warunków fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju, poszanowania podmiotowości dziecka, wysłuchania jego zdania i w miarę możliwości uwzględnienia jego wniosków we wszelkich dotyczących go sprawach oraz informowania dziecka o podejmowanych wobec niego działaniach. Placówka dba o poszanowanie i podtrzymywanie związków emocjonalnych dziecka z rodzicami, rodzeństwem i innymi osobami zarówno spoza placówki, jak i przebywającymi lub pracującymi w placówce, uczy nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych, uczy poszanowania tradycji, ciągłości kulturowej, uczy planowania i organizowania codziennych zajęć stosownie do wieku dziecka, a także organizowania czasu wolnego, w tym uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Placówka zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa, kształtowanie nawyków i uczenie zachowań prozdrowotnych. Przygotowuje dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie i dba o wyrównanie deficytów rozwojowych dzieci. Wychowankowie placówki opiekuńczo – wychowawczej otrzymują niezbędną odzież dostosowaną do pór roku, zaopatrywani są w środki higieniczne, podręczniki szkolne oraz kieszonkowe. Finansowane są również wszystkie wycieczki i wyjazdy organizowane przez szkoły, do których uczęszczają wychowankowie. Każde z dzieci objęte jest ubezpieczeniem

zdrowotnym i leczeniem podstawowym. Wychowankowie, którzy wymagają specjalistycznego leczenia korzystają z konsultacji lekarzy specjalistów. Na terenie powiatu funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze.

NAZWA PLACÓWKI	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Pyrzycach			Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Pyrzycach		
	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024 r.	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024 r.
LICZBA DZIECI	14	15	16	13	15	14

**WSZYSTKIE DZIECI PRZEBYWAJĄCE W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO –
WYCHOWAWCZYCH W PYRZYCACH POCHODZĄ Z POWIATU
PYRZYCKIEGO**

**LICZBA DZIECI W CPO-W W PYRZYCACH Z PODZIAŁEM NA GMINY
POCHODZENIA**

GMINA, Z KTÓREJ POCHODZI DZIECKO	LICZBA DZIECI		
	STAN NA 31.12.2022r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024r.
Pyrzyce	11	8	7
Lipiany	9	11	15
Kozielice	1	2	2

Bielice	1	1	0
Warnice	1	1	0
Przelewice	4	7	5
RAZEM	27	30	29

**LICZBA DZIECI Z POWIATU PYRZYCKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W
INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POZA POWIATEM PYRZYCKIM–**

NAZWA PLACÓWKI	LICZBA DZIECI		
	STAN NA 31.12.2022 r.	STAN NA 31.12.2023 r.	STAN NA 30.11.2024r.
Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna w Gdańsku	2	1	1
CPO-W w Stargardzie	2	2	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna w Dębnie	1	1	1
RAZEM	5	4	4

**ZESTAWIENIE WYDATKÓW NA KONTYNUOWANIE NAUKI I
USAMODZIELNIANIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH
INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ**

Rozdział 85510 – Placówki op.-wych.	2022r. w zł.	2023r. w zł.	2024r. w zł. (30.11.2024r.)
POMOC NA KONTYNUACJĘ NAUKI	6.937,-	11.053,-	16.714,-
POMOC NA USAMODZIELNIENIA	7.839,-	29.696,-	60.400,-
POMOC RZECZOWA	0	2.039,-	0
RAZEM	14.776,-	42.788,-	77.114,-

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim na lata 2025-2027 są:

- dzieci z rodzin, w których rodzice z racji doświadczających problemów, nie są w stanie czasowo bądź trwale samodzielnie wypełniać funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- rodziny biologiczne, w szczególności rodziny których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej;
- wychowankowie rodzin zastępczych i placówki opiekuńczo – wychowawczej;
- kandydaci na rodziny zastępcze;
- rodziny zastępcze;
- placówka opiekuńczo - -wychowawcza.

IV. CELE PROGRAMU

Cel I. Wieloaspektowa praca z rodzinami przejawiającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze i zagrożonymi odebraniem dziecka oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcyjności.

Podstawowym zadaniem realizowanym w tym celu jest profilaktyka czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Dotychczasowe doświadczenia wskazują w pierwszej kolejności na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie gdy problemy są w fazie początkowej. Pomoc dla tych rodzin przychodzi często za późno, wtedy gdy wystąpi już głęboki kryzys w rodzinie. Najczęściej wówczas zachodzi potrzeba odebrania rodzicom dzieci. W obszarze tym szczególny nacisk należy położyć na profesjonalną, systemową pracę z rodziną dysfunkcyjną, w kryzysie, nie wypełniającą swoich rodzicielskich obowiązków w należyty sposób. Działania wspomagające i wspierające rodzinę pozwolą na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz zminimalizują jej dysfunkcje, a tym samym ograniczą wzrost liczby orzeczeń sądu rodzinnego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Wzmocnienie rodziny jako pierwszego ogniwa systemu opieki nad dzieckiem poprzez środowiskowe, wielozakresowe wsparcie w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem priorytetowym, realizowanym głównie przez Gminy (ośrodki pomocy społecznej).

Cel II. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.

Podstawowym zadaniem realizowanym w tym celu jest zwiększenie liczby niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych.

Zabranie dziecka z rodziny biologicznej ma być ostatecznością, gdy jego dobro jest zagrożone. Działaniu temu towarzyszy przyjęcie zasady zapewnienia dziecku optymalnych warunków rozwojowych, które mogą zagwarantować rodziny zastępcze niezawodowe oraz zawodowe rodziny zastępcze o różnych specjalnościach.

W obszarze tym kładzie się szczególny nacisk na promocję, pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, a także likwidację barier, które nie zachęcają mieszkańców powiatu pyrzyckiego do podjęcia się obowiązków związanych z opieką nad dziećmi w ramach rodziny zastępczej. Osobnym zagadnieniem jest w tym celu wszelkiego rodzaju wsparcie dziecka i rodziny zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego i szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze	lata 2025 - 2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- parafie -organizacje pozarządowe - lokalne media - OPS
2.	Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka - finansowanie wynagrodzeń	lata 2025 - 2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich	lata 2025 - 2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	•Punkt Interwencji Kryzysowej •Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna •Organizacje pozarządowe

kompetencji
opiekuńczo-
wychowawczych,
dostarczanie wiedzy i
umiejętności w
zakresie opieki i
wychowania, pomoc w
prowadzeniu mediacji
w sytuacjach
kryzysowych i
konfliktowych,
umożliwienie
udzielania pomocy
pedagogicznej i
psychologicznej
rodzinom zastępczym
w miejscu nich
zamieszkania,
dofinansowywanie
zajęć pozalekcyjnych
dla wychowanków,
organizacja zajęć
warsztatowych dla
dzieci i młodzieży o
charakterze
edukacyjnym,
terapeutycznym oraz
profilaktycznym,
zapewnienie rodzinom
zastępczym dostępu do
specjalistycznej
pomocy dla dzieci –

•Specjalny Ośrodek
Szkolno-
Wychowawczy
•Pedagodzy i
psycholodzy szkolni

	w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.			
4.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	na bieżąco – w sytuacjach tego wymagających	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej
5.	Wypłata dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, przewidzianych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	na bieżąco – w przypadku wystąpienia potrzeb	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
6.	Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami cyt. ustawy	Zgodnie z potrzebami rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
7.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	Zgodnie z potrzebami rodzin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	organizacje pozarządowe
8.	Prowadzenie grup	Na bieżąco –	Powiatowe Centrum	Starostwo Powiatowe

	wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań rodzin zastępczych w ramach ww. grup	zgodnie z potrzebami rodzin	Pomocy Rodzinie	
9.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	Zgodnie z potrzebami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
10.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Zgodnie z obowiązującymi przepisami (na podstawie umów zleceń lub umów o pracę)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	-Starostwo Powiatowe -MPiPS
11.	Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu rodzin zastępczych zawodowych: • w 2025r.-7 rodzin • w 2026r.-8 rodzin • w 2027r.-9 rodzin	lata 2025 - 2027 Warunkiem powołania nowej rodziny zastępczej jest zabezpieczenie środków finansowych w budżecie na kolejne lata – na ten cel	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe

Cel III. *Wsparcie i wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.*

W sytuacji dzieci pozostających w pieczy zastępczej należy podejmować pracę z rodzicami biologicznymi tak, aby dzieci w pieczy zastępczej przebywały tymczasowo – i możliwie jak najkrócej. Wskazany jest w tych przypadkach szybki powrót do rodziców, od razu po wyjściu rodziny z kryzysu, który był przyczyną odebrania dzieci. Niezbędnym warunkiem realizacji tego zadania jest współpraca i otwartość (zarówno rodziców jak i dzieci) na działania pomocowe, wytrwałość w dążeniu do celu oraz motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, zgodnej, gwarantującej wsparcie i opiekę.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Zachęcanie i motywowanie rodzin biologicznych do współpracy na rzecz powrotu dzieci i uświadamianie tym rodzinom, że dzieci są najważniejsze i zawsze potrzebują wsparcia rodziców i bliskich osób – konsultacje, warsztaty, doradztwo, pomoc prawna, psychologiczna oraz programy i grupy wsparcia.	na bieżąco	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Lokalne instytucje i organizacje działające na rzecz dzieci

Cel IV. *Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*

Usamodzielniani wychowankowie instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej bardzo często nie mogą liczyć na wsparcie swoich najbliższych. Z uwagi na ten fakt jednym

z ważniejszych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy i wsparcia tym młodym osobom.

Młodzież, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

1. pieniężną na usamodzielnienie;
2. pieniężną na kontynuowanie nauki;
3. w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
4. w uzyskaniu zatrudnienia;
5. na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.

Każdy dorosły wychowanek objęty Indywidualnym Programem Usamodzielnienia, kontynuujący naukę uprawniony jest do otrzymywania comiesięcznego świadczenia na kontynuowanie nauki.

Działania powyższe polegają również na aktywizowaniu młodych osób do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz w podejmowaniu działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizator	Partnerzy
1.	Wspieranie finansowe i rzeczowe	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe
2.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestnictwie w życiu społecznym i działaniach, których	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Opiekun usamodzielnienia, instytucje i rodziny zastępcze które

celem jest uzyskanie zatrudnienia

opuścił
wychowanek.

3.	Wdrażanie i realizacja projektów na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
4.	Działania mające na celu motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	na bieżąco	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Powiatowy Urząd Pracy
5.	Pomoc w uzyskaniu lokalu mieszkalnego	na bieżąco	PCPR, CPO-W	urzędy miast i gmin

Cel. V. Ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej - utrzymanie poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W przypadku wyczerpania możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnych formach pieczy zastępczej, praca ukierunkowana jest na zapewnienie dziecku możliwie najlepszej opieki poprzez umieszczenie go w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, to jest placówce opiekuńczo – wychowawczej. Placówki Opiekuńczo – wychowawcze podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny, realizują zadania wynikające z planu pomocy dziecku i pozostają w stałym kontakcie z rodziną. ***Liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej powiatu pyrzyckiego w latach poprzednich została ograniczona do niezbędnego minimum. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje dwie placówki po 14 miejsc.***

L.p.	Działania	Termin realizacji	Realizator	Partnerzy
1.	Działania mające na celu utrzymanie standardów usług i dostosowanie funkcjonowania placówki do obowiązujących przepisów	lata 2025 - 2027	Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe
2.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	na bieżąco	Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3.	Wsparcie wychowanków poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi	na bieżąco	Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	stowarzyszenia, fundacje

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Projektowane źródła finansowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim na lata 2025-2027 to przede wszystkim:

1. środki własne samorządu powiatowego;
2. środki własne samorządów gminnych;
3. dotacje celowe z budżetu państwa;
4. środki finansowe pozyskane z samorządu województwa;

5. środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych;
6. środki pozyskane od innych podmiotów – partnerów działań;
7. inne źródła.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

Zakładane rezultaty Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej to w głównej mierze:

- ❖ zwiększenie świadomości społecznej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne;
- ❖ wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- ❖ zwiększenie liczby zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka;
- ❖ zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- ❖ wsparcie istniejących i nowo powstałych rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, a także wsparcia finansowego w postaci świadczeń przewidzianych przepisami prawa oraz zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi;
- ❖ zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej celem udzielenia pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodzin naturalnych zatrudnionymi w gminach;

- ❖ zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym, wsparcie tych osób w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia – poprzez wsparcie socjalne, rzeczowe i finansowe;
- ❖ wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnionych do uczestnictwa w życiu społecznym, edukacyjnym, kulturalnym i zawodowym;
- ❖ zwiększenie liczby dzieci powracających z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej do rodziców naturalnych;
- ❖ utrzymywanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VII. MONITORING PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pyrzyckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Monitoring programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu Pyrzyckiego i Zarządowi Powiatu Pyrzyckiego w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.